

# อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

## หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

-----

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๑ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ  
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

ตามหลักการ อุดมการณ์ อุดมธรรม วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุดทำงาน  
ของราชการ รัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นหลักการของมนุษย์ วันจันทร์อังคารพุธพฤหัสบดี  
เป็นวันทำงาน วันเสาร์อาทิตย์เป็นวันหยุด เพื่อเป็นหลักการดำเนินชีวิต พัฒนาใจ  
พัฒนาวัตถุไปพร้อม ๆ กัน

ครั้งโบราณกาลก็มีหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมอย่างนี้

ครั้งโบราณกาลวันจันทร์อังคารพุธพฤหัสบดีเป็นวันทำงาน การทำงาน  
กับการปฏิบัติธรรมต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำอย่างเดียวกันได้ประโยชน์ทั้งทางใจ  
ได้ประโยชน์ทั้งทางวัตถุไปพร้อม ๆ กัน

วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุดทำงาน เน้นเรื่องใจอย่างเดียว ผู้ถือศาสนาพุทธ  
ก็พากันไปที่วัด ให้ทานรักษาศีล ประพฤติปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัด ผู้ถือศาสนาคริสต์  
ก็พากันไปที่โบสถ์ เพื่อไปประพฤติปฏิบัติธรรมเช่นเดียวกัน ผู้ถือศาสนาอิสลาม  
ก็ไปมัสยิด เพื่อไปถือศีลประพฤติปฏิบัติธรรมเช่นเดียวกัน ผู้ถือศาสนาพราหมณ์ฮินดู  
ซิกข์ก็ไปเทวาลัย เทวสถานเพื่อประพฤติปฏิบัติเช่นเดียวกัน ต่างกันเพียงกาลเวลา

มนุษย์เราใครจะอยู่ที่ไหนก็ใช้หลักการอันเดียวกัน ไม่มีใครยกเว้น ไม่ให้เอาความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนำชีวิต ต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต เพื่อให้มีหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม

### ถ้าเรามีความชอบไม่ชอบนี้ไม่ใช่ธรรมนะ มันเป็นนิติบุคคลตัวตน

ให้พวกเราพากันเข้าใจนะ ความชอบหรือไม่ชอบนี้ต้องรู้ไว้ว่าไม่ใช่ธรรม มันเป็นนิติบุคคลตัวตน มันจะทำให้เรามีปัญหานั้น มันหาเรื่องราวให้กับเราหาเรื่องราวให้คนอื่นนะ

การประพบัติการปฏิบัติของเรา เราต้องเข้าใจ เราทุกคนนั้นถึงจะทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนั้นไม่ได้ ต้องเอาธรรมนำชีวิต พากันมีปิติมีความสุขในการประพบัติการปฏิบัติ ถ้าไม่มีปิติไม่มีความสุขในการประพบัติการปฏิบัติ เราทุกคนก็จะเป็นโรคซึมเศร้า

ในการดำเนินชีวิตของเรานั้น เราต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการดำเนินชีวิต มีความสงบกับมีปัญญา มีปัญญามีความสงบไปพร้อม ๆ กัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อเป็นความเพียงพอเพียงเป็นความพอดีเป็นความสมดุล

อันหนึ่งเป็นการพักผ่อน อันหนึ่งเป็นการก้าวไป เป็นความพอเพียงเพียงพอ เป็นความพอดี เพื่อให้เป็นความสมดุล เหมือนวันหนึ่ง ๆ นะ กลางวันก็ ๑๒ ชั่วโมง กลางคืนก็ ๑๒ ชั่วโมง มันเป็นความสมดุลมันเป็นความพอดี ธรรมชาตินั้นมันเป็นความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่ได้น้อย เพราะทุกอย่างนั้นเป็นตัวของตัวเอง

ทุกอย่างนั้นให้เราารู้ให้เข้าใจ ทุกอย่างนั้นมันเป็นเพียงเหตุเพียงปัจจัย เพราะสิ่งนี้มี  
 สิ่งต่อไปมันถึงมี

ความรู้ความเข้าใจอย่างนี้เป็นความรู้ธรรมรู้สภาวะธรรมตามความเป็นจริง  
 รู้ว่าทุกอย่างนั้นไม่ใช่บุคคลตัวตน ไม่ใช่เราไม่ใช่คนอื่น เป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม  
 ความรู้ความเข้าใจ ใจของเราจะไม่ได้ไปตามผัสสะ จะไม่ได้ไปตามสิ่งแวดล้อม  
 ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจ ใจของเราถึงไปตามผัสสะ ไปตามสิ่งแวดล้อม ใจอย่างนี้เรียกว่า  
 ใจไม่รู้จัก ใจไม่เข้าใจ ใจไม่รู้เรื่องถึงไปตามผัสสะ ไปตามสิ่งแวดล้อม เป็นใจที่ไม่มีศีล  
 ไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา

เมื่อเรารู้เข้าใจแล้วเราจะรู้การประพฤติกการปฏิบัติ รู้ข้อวัตรรู้ข้อปฏิบัติ  
 เราทั้งหลายจะได้เอาปัญญาสัมมาทิฐินำชีวิต ไม่เอาความหลงนำชีวิต

เวลา ๒๔ ชั่วโมง การนอนการพักผ่อนของพวกเราเป็นมนุษย์ ต้องพากันนอน  
 ๖-๘ ชั่วโมง ผู้ที่อยู่เมืองกรุงเมืองหลวง ค่าพีเอ็มของอากาศไม่ดี ต้องพากันนอน  
 พากันพักผ่อน ๖-๘ ชั่วโมง ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด อยู่ในที่ไม่แออัด นอน ๕-๖ ชั่วโมง  
 ก็เพียงพอ

มนุษย์เราเค้าต้องพัฒนาใจพร้อมกับพัฒนาวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน  
 วิทยาศาสตร์หมายถึงเรื่องวัตถุ กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพนี้นี้จัดว่าเป็นเรื่องวัตถุ  
 เป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ ใจตัวผู้รู้เป็นนามธรรม ต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กับทาง  
 วิทยาศาสตร์ ทั้งสองอย่างนี้ต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อใจจะได้มีสัมมาทิฐิ  
 มีความเห็นถูกต้อง มีความเข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง เพื่อเอาหลักการอุดมการณ์  
 อุดมธรรม

ทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ในเรื่องจิตเรื่องใจเรื่องวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน  
ไม่เอาความรู้สึก ไม่เอาความชอบไม่ชอบ

ให้มีปิติให้มีความสุขในการประพบัติการปฏิบัติ ถ้าเรามีปัญญาสัมมาทิฐิ  
ใจของเราจะไม่ถูกกาลเวลามันกลืนกินเรา เราทั้งหลายจะได้หยุดกาลหยุดเวลา  
ไม่ให้เวลามันกลืนกินเรา

ความรู้สึกที่มันเป็นทางสัญญาที่มันเป็นนิติบุคคลตัวตนมันกลืนกินเรา  
ที่เรามีความสำคัญมันหมายความว่าเราเป็นนิติบุคคลตัวตน หรือว่าเราเป็นผู้หญิงผู้ชาย  
เป็นหนุ่มเป็นสาว เป็นคนแก่คนเฒ่าคนชรา เป็นเขาเป็นเรา เป็นคนดีกว่าเค้า  
เก่งกว่าเค้า ฉลาดกว่าเค้า มีปัญญามากกว่าเค้า ความรู้สึกอย่างนี้เค้าเรียกว่า  
เวลานั้นแหละกลืนกินเรา ให้เราเสียกาลเสียเวลาด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ นี่มันเป็นการ  
เอาความหลงนำชีวิต ไม่ใช่เอาปัญญานำชีวิต กาลเวลามันเลยกลืนกินเรา

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้หยุดกาลหยุดเวลา ด้วยความรู้ความเข้าใจ  
หยุดด้วยความรู้เข้าใจ ที่มีปิติมี่มีความสุขมีเอกัคคตาในการประพบัติการปฏิบัติ  
เพื่อหยุดกาลหยุดเวลา

ถ้าเรารู้เข้าใจ เข้าสู่ภาคประพบัติภาคปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจนั้นจะเป็น  
พระนิพพาน จะมาหยุดกาลหยุดเวลา ด้วยความรู้ความเข้าใจ

ศีลนี่ที่เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ สมาธิที่เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ ปัญญาที่เป็นปัญญา  
สัมมาทิฐิ จะมาหยุดกาลหยุดเวลาด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายน่าจะถึงพากันมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สติก็คือความสงบ สัมปชัญญะคือตัวปัญญา มีความสงบพร้อมทั้งมีปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเราทั้งหลายจะได้หยุดกาลหยุดเวลา ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจที่เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญาเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

การประพุดติการปฏิบัติถึงเป็นความเพียงพอพอเพียงเป็นความพอดีมันเป็นรายรับเท่าไรก็จ่ายกลับคืนเท่านั้น

ชีวิตของเรานี้รายรับรายจ่ายมันต้องสมดุลกัน มันถึงจะเป็นความพอเพียงเพียงพอ ถึงจะเป็นความพอดี เป็นชีวิตที่รู้ตัวรู้ใจไปพร้อม ๆ กัน เป็นชีวิตที่หยุดกาลหยุดเวลา รู้จักว่าความว่างเปล่าจากตัวตนนั้นเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ เป็นธรรมชาติที่เป็นประภัสสร สิ่งที่เราไปจรมามันชั่วคราวเป็นอาคันตุกะจรไปจรมาชั่วคราว มันจรไปจรมาทาเหตุจมูกกลืนกายใจ มันจรไปจรมาชั่วคราว

ความรู้ความเข้าใจนี้มันจะเป็นความว่างจากสิ่งที่มีอยู่ ด้วยความรู้ความเข้าใจมันจะว่างจากสิ่งที่มีอยู่

เราต้องรู้เข้าใจว่า เรามีตามันถึงมีรูป เรามีหูถึงมีเสียง เรามีจมูกถึงมีกลิ่น มีลิ้นถึงมีรส มีกายถึงมีสัมผัส มีใจถึงมีเรื่องจิตเรื่องใจต้องรู้เข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจนี้มันจะหยุดทั้งภายในหยุดทั้งภายนอก มันจะหยุดกาลหยุดเวลาด้วยความรู้ความเข้าใจ เราทั้งหลายจะเข้าถึงพระนิพพานด้วยความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงพระนิพพานต้องเข้าถึงด้วยความรู้ความเข้าใจคู่กับการประพุดติคู่กับการปฏิบัติ

การปฏิบัติธรรมนั้นถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง มันเป็นความรู้คู่กับการประพฤติ  
การปฏิบัติ ถ้ามีต่อหน้าและลับหลังนั้นมันเป็นความไม่ถูกต้อง มันเป็นคน  
ที่ไม่รู้เรื่องพระนิพพานนะ

พระนิพพานต้องไม่มีต่อหน้าและลับหลัง พระนิพพานถึงเป็นสิ่งที่หยุดความรู้สึก  
หยุดสัญญาตาญาณ หยุดความรู้สึกที่เป็นนิติบุคคลตัวตน

ความหยุดความเข้าใจนี้มันจะไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม มันจะเป็นผู้มีศีลมีสมาธิ  
มีปัญญา ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม ด้วยความรู้ความเข้าใจ รู้จักการประพฤติการปฏิบัติ  
รู้จักข้อสอบข้อตอบ เป็นผู้บริโภคธรรม เป็นผู้เอาธรรมนำชีวิต หยุดกาลหยุดเวลา  
หยุดความหลง

สิ่งภายนอกก็ให้เป็นภายนอกไป สิ่งภายในก็เป็นสิ่งภายในไป

สิ่งภายนอกก็เป็นประภัสสรของสิ่งภายนอก สิ่งภายในก็เป็นประภัสสร  
ของสิ่งภายในด้วยความรู้ความเข้าใจ

พระนิพพานถึงหยุดความชอบหยุดความไม่ชอบ หยุดดีใจเสียใจ มีแต่ความสงบ  
มีแต่ปัญญา มีแต่ปัญญามีแต่ความสงบ

จะเป็นมนุษย์ที่ไม่กลัวอะไร ไม่กลัวร้อนไม่กลัวหนาว ไม่กลัวความสุข ไม่กลัว  
ความทุกข์ เพราะรู้จักธรรมรู้จักสภาวะธรรม

ด้วยความรู้ความเข้าใจมนุษย์ทั้งหลายจะไม่กลัวอะไร ไม่กลัวความแก่ความเจ็บ  
ความตายความพลัดพราก เพราะรู้เข้าใจ เพราะทุกอย่างมันคือธรรมคือสภาวะธรรม  
มันเป็นความสงบเพื่อจะหยุดกาลหยุดเวลา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงตรัสว่า การมาระงับสังขารด้วยความรู้ ความเข้าใจ ด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญานี้เป็นความสุขอย่างยิ่งด้วยความรู้ ความเข้าใจ เป็นธรรมะหยุดกาลหยุดเวลา เป็นความสงบกับปัญญา เป็นบริสุทธิคุณ

การบรรลุธรรมต้องเป็นปัญญาบริสุทธิคุณ อริยมรรคมีองค์แปดนี้ที่ครบวงจร ของชีวิตทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพอใจ ถึงมีปัญญาสัมมาทิฐิ

มนุษย์ทุกท่านน่าจะบริสุทธิได้ เข้าถึงพระนิพพานได้ด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ ถึงจะหยุดกาลหยุดเวลา ความสงบมันก็ต้องสงบด้วยปัญญา มันเป็นการพัฒนา ระหว่างใจกับวัตถุไปพร้อม ๆ กัน เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านจะเสด็จดับขันธสู่ปรินิพพาน ท่านแสดงในการเสด็จดับขันธปรินิพพาน ให้ดูเป็นตัวอย่างด้วยความสมบูรณ์ทั้งความสงบและปัญญา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเสด็จดับขันธสู่ปรินิพพานระหว่างความสงบ กับปัญญา เพื่อความสมบูรณ์ไม่หลงเหลืออยู่ เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ มันเป็นความเต็ม เต็ม เต็ม เป็นความพอเพียงเพียงพอเป็นความพอดี

เราคิดดูดี ๆ นะ ธรรมะเป็นสิ่งที่พอเพียงเพียงพอ เป็นความพอดีมันเป็นการหยุด ประดังด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราคิดดูดี ๆ สิ พระพุทธเจ้าประสูติกัวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรัสรู้กัวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ แสดงธัมมจักรกัปปวัตนสูตรกัวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ บอกมหาชนทั้งว่าอีก ๓ เดือนข้างหน้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเสด็จดับขันธสู่ปรินิพพานกัวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ละธาตุละขันธสู่ปรินิพพานกัวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราคิดดูดี ๆ มันเป็นความพอดีเป็นความพอเพียงเพียงพอ มันเป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ มันเป็นความสมดุลระหว่างวัตถุกับใจ

ประสูติ ตรัสรู้ เสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญเดือน ๖ ถ้าจะมองให้เห็นด้วยปัญญา เดือน ๖ ก็หมายถึงอายตนะภายใน ๖ ตาหูจมูกลิ้นกายใจ ๖ อายตนะภายนอก รูปเสียงกลิ่นรสโผฏฐัพพะธรรมารมณ์ก็ ๖ นะ

รู้เข้าใจ นี่เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญาไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม เราคิดดูดี ๆ นี่ก็คือความพอดีความพอเพียงเพียงพอ

มนุษย์ทั้งหลายจะต้องพากันรู้เข้าใจว่าเราทุกคนจะหนีกรรมหนีอกุศลแห่งกรรมหนีผลของกรรมนั้นไปไม่ได้ เราต้องรู้กรรมรู้กฎแห่งกรรมรู้ผลของกรรม ไม่มีใครเก่งหนีกรรมไปได้

เราทั้งหลายต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี เรารู้เราเข้าใจแน่วใจมั่นใจว่าเราต้องเอาธรรมนำชีวิต ถึงจะหยุดปัญญา ถึงจะแก้ปัญหาก็จะหยุดกาลหยุดเวลาได้ หยุดภพหยุดชาติได้ ด้วยความรู้ความเข้าใจ

มนุษย์เรานะอายุขัยของมนุษย์อยู่ได้ร่วม ๆ ศตวรรษหนึ่งนะ มนุษย์เราที่เอาธรรมนำชีวิต พัฒนาวิทยาศาสตร์พัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ที่เป็นความดีเป็นบารมีที่ประกอบด้วยปัญญาอยู่ได้ศตวรรษ ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาอยู่ได้มากกว่าศตวรรษหนึ่งมากกว่าร้อยปี

มนุษย์เรายังพัฒนาวิทยาศาสตร์ด้วยความรู้ความเข้าใจ ให้มีปิติมีความสุข  
ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ก็ยิ่งอายุยืนนะ

ในชีวิตประจำวันของเรานะ เราทั้งหลายต้องรู้ต้องเข้าใจ เรามีปิติมีความสุข  
ในการประพาศการปฏิบัติเพื่อเอาธรรมนำชีวิต เพื่อเราจะได้หยุดกาลหยุดเวลา  
มีแต่ความสงบมีแต่ปัญญา ต้องก้าวไปอย่างนี้ จะไม่ได้เสียกาลเสียเวลา

ถ้าเรามีสติพร้อมก็มีสัมปชัญญะมันจะหยุดโลกได้ หยุดโลกธรรมได้ โลกธรรม  
ไม่มาทำเรา เดียวนี้โลกธรรมมันทำเรา ทำให้เรามีแต่ทุกข์เกิดขึ้นทุกข์ตั้งอยู่ทุกข์ดับไป  
นอกจากทุกข์ไม่มี

โลกธรรมมันทำเรานะ เราต้องหยุดให้โลกมันทำเรา ด้วยความรู้ความเข้าใจ  
เราทั้งหลายจะได้หยุดกาลหยุดเวลา หยุดด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา

การปฏิบัติธรรมต้องรู้เข้าใจ การปฏิบัติธรรมนั้นถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง  
ถ้าเรามีต่อหน้าและลับหลังนี้คือถูกโลกธรรมมันทำเรานะ

เรารู้เราเข้าใจ เพื่อให้ชีวิตของเราไม่ให้โลกธรรมมันทำเรานะ ให้เรารู้เข้าใจ  
เพื่อเราจะได้มีแต่คุณ ไม่มีโทษ ไม่ประมาท ไม่เพลิดเพลिनด้วยความรู้ความเข้าใจ  
เรามีปัญญามากเราก็ต้องมีความสงบมากควบคู่กันไป เพราะเรามีการเรียนการศึกษา  
มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์เราก็เป็นคนฉลาด แต่คนฉลาดนั้นก็ต้องมีความสงบ

ถ้าเราเป็นคนเก่งคนฉลาดไม่มีความสงบมันก็แก้ปัญหไม่ได้ ความสงบถึงเป็น  
คู่ความฉลาด ถึงเป็นความพอดี เป็นความพอเพียงเพียงพอ

ชีวิตของเรานี้ถึงจะเป็นชีวิตที่ใหม่สด ที่เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม ด้วยความรู้  
ความเข้าใจ ชีวิตของเรานั้นจะใหม่สด มันจะบริโภคธรรมะ บริโภคของใหม่ของตนะ

ตัวตนนี้ไม่ใช่ของใหม่ของตนะ ความชอบไม่ชอบนี้ไม่ใช่ของใหม่ ไม่ใช่ของตนะ

จะพูดให้เห็นแง่มุมในเรื่องของใหม่ของเก่าให้เข้าใจในเรื่องแง่มุมให้เกิดปัญญา  
เมื่อครั้งนางวิสาขา กำลังทศครุฑแลอุปถัมภ์อุปัฏฐาก อำนวยความสะดวกสบาย  
ให้อาหารพ่อผัวที่ปรุงมาแล้วใหม่ ๆ ให้บริโภคอยู่ขณะนั้น มีพระภิกษุมาภิกขาจาร  
อาหารบิณฑบาต (ให้ผู้บรรยายเล่าเรื่องของนางวิสาขาที่บอกกับมหาราชครุฑว่า  
บริโภคของเก่า)

คำว่าของเก่านี้ที่เราบริโภคความหลง เราเอาความหลงนำชีวิต

ให้เราทั้งหลายพากันเข้าใจนะ ว่าเราเอาธรรมนำชีวิต หรือว่าเอาตัวตนนำชีวิตนะ  
ถ้าเราเอาตัวตนนำชีวิตเรียกว่าบุคคลที่บริโภคของเก่า ชีวิตของเรานั้นจะย่ำต๊อก  
อยู่ในที่เก่า มันจะไปไหนไม่ได้ มันจะย่ำต๊อกอยู่ที่เก่า มันจะเป็นได้แต่เพียงความหลง

การประพาศติการปฏิบัติของเรานั้นต้องเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม  
ด้วยการประพาศติการปฏิบัติ

การประพาศติการปฏิบัติถือว่ามันเป็นไฟต์ มันเป็นการชิงแชมป์ระหว่าง  
โลกุตตระธรรมระหว่างกับโลกียธรรม มันเป็นการชิงแชมป์นะ

ให้เราเข้าใจว่าชีวิตของเราคือการชิงแชมป์นะ ระหว่างโลกธรรมกับโลกุตตระ  
ธรรมนะ

กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรและใจนี้มันคือการชิงแชมป์นะ มันคือหนึ่งเดียวนะ  
เราต้องรู้เข้าใจนะ เพื่อเราจะได้เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ มันจะได้เป็น  
ของใหม่ของตนะ

ความเข้าใจกับการปฏิบัติธรรมมันถึงไปพร้อม ๆ กัน เพราะว่ามันเป็นการ  
ชิงแชมป์ เอาชีวิตเป็นเดิมพันนะ ชีวิตของเราในการเดินทางมันคือการชิงแชมป์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงบอกพวกเราทั้งหลายว่าอย่าได้ประมาท

เรามาคิดดูดี ๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำไมถึงพูดอย่างนั้น เพราะชีวิต  
ของเราคือการชิงแชมป์นะ เพราะเรามาคิดดูดี ๆ นะใจของเรามันก็คิดได้ทีละอย่าง  
คำพูดเราก็พูดได้ทีละอย่าง กิริยามารยาทมันก็ได้ทีละอย่าง อาชีพของเราก็ได้  
ทีละอย่าง ทุกอย่างมันเป็นวาระมันเป็นการชิงแชมป์นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงบอกพวกเราทั้งหลายว่าเราอย่าได้  
ประมาท ชีวิตของเรามันต้องสดมันต้องฟอร์มสดมันต้องเป็นธรรมเป็นปัจจุบัน  
ชีวิตของเราต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ  
มันถึงจะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรมถึงจะเป็นธรรมนุญ ต้องมีปิติมีความสุข  
มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้นมันก็จะย่ำต๊อกอยู่ในความหลง  
มันไม่ได้พัฒนาวิทยาศาสตร์ไม่ได้พัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน มันจะชิงแชมป์ไม่ได้นะ

การปฏิบัติธรรมมันถึงไม่ใช่เป็นคนเชื่อ ๆ ไม่ได้เป็นมนุษย์เชื่อ ๆ เบลอ ๆ นะ มันเป็นการชิงแชมป์นะ มันเป็นการหยุดสัญชาตญาณ มันเป็นการหยุดภพชาติ ด้วยการปฏิบัติติดต่อเนื่อง

การปฏิบัติของเราต้องติดต่อเนื่อง เหมือนลมหายใจ เราไปอยู่ที่ไหนทำอะไร เราก็ต้องหายใจติดต่อเนื่องไม่ขาดสาย ความรู้ความเข้าใจของเรานะถึงไม่มีต่อหน้า และลับหลัง เพราะชีวิตของเราคือการชิงแชมป์นะ

ให้เรารู้เข้าใจ ชีวิตของเรารู้ตื่นเบิกบานด้วยปิติด้วยความสุขเอกัคคตา ก้าวไปด้วยปิตีสุขเอกัคคตาในการประพบัติการปฏิบัตินี้เป็นความดีเป็นความถูกต้อง

เราต้องมีปิตีมีความสุขมีเอกัคคตา เมื่อมันผ่านไปแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ให้เราปล่อยเราวาง เพราะมันผ่านไปแล้วยมันเกษียณแล้ว ถ้าเราไม่ปล่อยไม่วางมันก็มีหนี่มีสิน

ต้องปล่อยวาง อย่าให้อึดที่ผ่านมามันปรุงแต่งเราได้ ถ้าให้อึดมันย้อนมาปรุงแต่งเราได้แสดงว่าเรามีหนี่มีสินนะ ใจของเราก็จะไม่อยู่กับความสด ไม่อยู่กับธรรม ไม่ได้อยู่กับปัจจุบันธรรม เรายังมีความยึดมั่นถือมั่น ไม่อยู่กับธรรมกับปัจจุบันธรรม

ให้เรารู้เข้าใจการปฏิบัติธรรมคือการชิงแชมป์นะ คือความสง่างามนะ สง่างามทั้งกายวาจาภิรียมารยาททั้งใจ นี่เป็นพระนิพพาน เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราอาศัยหลักการอาศัยอุดมการณ์อุดมธรรมเพื่อเข้าสู่หลักในการประพฤติ  
การปฏิบัติ

เราจะมีประโยชน์อะไรละ มีชีวิตอยู่เพื่ออะไร เพื่อเอาความหลงนำชีวิต  
เอาโลกธรรมนำชีวิต มันไม่มีประโยชน์อะไร

เราต้องรู้เข้าใจว่าเราเกิดมาเพื่อรู้เข้าใจ เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ  
เพื่อหยุควัฏฐสงสารของเราด้วยความรู้ความเข้าใจ เราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราก็หาเรื่อง  
หาราวให้กับตัวเอง หาเรื่องหาราวให้กับคนอื่นความรู้ไม่เข้าใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่ามันหาเรื่องนะ ศัพท์นี้กินใจมาก  
ลึกซึ้งมาก มันหาเรื่องหาราวให้กับตัวเอง หาเรื่องหาราวให้กับคนอื่นเรียกว่าค้นหา  
หาเรื่องหาราว

ถ้าจะพูดสมัยใหม่ให้เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจก็เปรียบเสมือนทะเลไม่อ้อมด้วยน้ำ  
ไฟไม่อ้อมด้วยเชื้อ

เราต้องรู้เข้าใจเราจะได้ซึ่งแชมป์คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ

เรามีลมปราณมีอายุขัยที่ประเสริฐนะ เราต้องเอาความรู้ความเข้าใจนี้มาปฏิบัติ  
ติดต่อกันเนื่อง

การประพฤติการปฏิบัติมันต้องติดต่อกันเนื่องด้วยความรู้ความเข้าใจ  
ด้วยไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา

ไก่อ้วนพักไขก็ใช้เวลา ๓ อาทิตยถึงออกลูกมาเป็นไก่เล็กไก่ตัวน้อยนะ  
จะพักด้วยแม่ของไขหรือพักด้วยไฟฟ้าก็ใช้เวลาเดียวกันนั่นแหละคือ ๓ อาทิตย

การทำอะไรติดต่อกันเนื่องทั้งทางวิทยาศาสตร์ทั้งทางจิตใจมันจะเป็นชีพ  
เป็นเมมโมรี่ที่ฝังอยู่ในธาตุในชั้นในสัญญาชั้นในอายตนะ

ให้รู้เข้าใจ ทุกคนไม่อยู่เหนือกรรมเหนือกฎแห่งกรรมเหนือผลของกรรมนะ

ให้รู้ให้เข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจชีวิตของเรามันจะเสียหายนะ จะเสียแชมป์นะ  
เดี๋ยวมันจะพังทลายเหมือนตึก สตง. ของเมืองไทย อยู่ที่กรุงเทพมหานคร

ตึก สตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ตึก สตง.ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ  
เอาความหลงนำชีวิตเอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ  
ตึกสตง.มันพังทลายด้วยนิติบุคคลตัวตนพังทลายด้วยทุจริตมันจะไปแก้ไขตั้งแต่  
ภายนอกมันจะไปพัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์จะไปเอาความสุขบนความหลง  
ชีวิตเลยพังทลายนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะ เราคิดดูดีๆ นะ ตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.ตั้งหลาย  
สิบตึกที่กรุงเทพมหานครที่ปริมณฑล เค้าไม่พังทลายเหมือนตึกสตง. เพราะพอที่จะรับ  
น้ำหนักได้ ไม่ใช่ไมโกนคอรร์รับชั้นนะ แต่เค้าโกนคอรร์รับชั้นน้อยพอที่จะรับ  
แผ่นดินไหวจากมณฑลทะเลประเทศพม่า ศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่เมืองมณฑลทะเล  
ประเทศพม่าห่างไกลกันตั้งนับพันกิโล

นี้ให้เรามองเห็นในแง่มุมความไม่ถูกต้องนะ ชีวิตที่เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต  
มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร รู้จักความคิด รู้จักอารมณ์เหมือนท่านพระอาจารย์ลี ธัมมธโร สมุทฺธปฺรภาการ ท่านรู้จักความคิดการปรุงแต่งของตัวเอง

เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ชีวิตของเราทั้งหลายมันก็ต้องพังทลาย เพราะมันไม่ถูกต้อง มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี่แหละ

ตึก สตง. ที่อยู่กรุงเทพมหานครอยู่เมืองหลวงอยู่เมืองกรุง เป็นศูนย์รวมของประเทศ เหมือนสมองเป็นศูนย์รวมของร่างกาย เหมือนหัวใจเป็นศูนย์รวมของสรีระร่างกาย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่บริหารประเทศ บริหารแผ่นดินไม่เข้าใจ ในการประพฤติกการปฏิบัติ เอาแต่ความรู้เอาแต่วิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวเอาแต่ตน ไปแก้แต่สิ่งภายนอก ไม่ได้แก้ตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงถูกต้องนะ พัฒนาทั้งภายนอกภายในด้วยความรู้ความเข้าใจให้ครบวงจร อริยมรรคองค์แปด ถึงเป็นความรู้ความเข้าใจ เพื่อการประพฤติกการปฏิบัติมันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพด้วยความถูกต้อง

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนุญนะ ถ้าเราไปจัดการแต่สิ่งภายนอก เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี่นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรามีปิติมีสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติมันก็มีความสุขอยู่แล้ว  
ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพฤติการปฏิบัติ ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีวะ  
เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตนเอง  
ให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้ฟังหลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะได้รู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนะ  
ใครเอาตัวตนนำชีวิตบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักธรรมบุญ  
ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร  
ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ  
มารับผิดชอบโฟกัสในการประพฤติการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย  
มาทุจริตนะ

ให้ถือว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง  
มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สูทผูกเนคไท  
เป็นผู้ทรงเกียรติมันก็ไม่เป็นผู้ทรงเกียรตินะ มันเป็นผู้ทรงความหลงต่างหาก  
ทรงความโง่ความหลงมกต่างหากละ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ เข้าถึงธรรมบุญเข้าถึงรัฐธรรมบุญไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมั่นเป็นอบายมุขอบายภูมิะมันตกอยู่ในภพภูมิของ ๓๑ ภพภูมิ

ในภพภูมิของวิฆฏสงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็จะอยู่ในระนาบของ ๓๑ ภพภูมินี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภพภูมินี้แหละ ภพภูมิที่เวียนว่ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติปฏิบัติ เราจะได้ไม่ย่ำตอกกับความหลงที่มีศัพท์ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้นมันจะวกลงอยู่ที่เก่า มันจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับสิ่งนั้น ๆ อยู่ในภพภูมินั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภพภูมินั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามันหลง มันวกลงในความหลงอย่างนั้น จิตใจวกลงอย่างนั้นมันจะไปไหนไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง หัวใจของบุคคลนั้นมันจะอยู่ในระนาบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสีโน เอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสีโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวัฏฏสงสาร ด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พอใจยินดีมีปีติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตร หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลาย ได้มาจากสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสะดวกสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคล ตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนะ ถึงเป็นการพัฒนาครบวงจรด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอาความหลง นำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราอย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั้นนะประเทศเล็ก ๆ เท่าอำเภอหนึ่งของเมืองไทยก็ได้ เค้าพัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งในเอเชีย เพราะเค้าตั้งบ่อนคาสิโน มาเป็นส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้าก็รวยเพราะเค้าพัฒนาตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบอย่าลืมนะว่าชีวิตของเรานั้นเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางงูเดียวงูมันจะมากัดเรา งูพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้ว เราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกที่เอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความหลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์ แล้วก็ยกเลิกอุดมหลงนะ

ให้เอาอุดมธรรมให้เอาธรรมเอาธรรมบุญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียง เพียงพอเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อย เราต้องรู้จักความพอดีเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึงความพอดี การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรัสรู้ก็เป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการรู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณมีอายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีธาตุทั้ง ๔ ขันธ์ทั้ง ๕ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยวิชาความหลงเอาแต่หลักการอุดมการณ์เอาแต่วิทยาศาสตร์นะ ถ้าเรารวบ รวบความหลงมันไม่คืนนะ รวบความโง่หลงมงายเรียกว่ารวบไสยศาสตร์ มันไม่คืนนะ ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ มันเป็นความหลงนะ

ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไมเราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศ कै้เล็กนิตเดียว कै้ตั้งบ่อนคาสีโน कै้รวบกัน ประเทศมา कै้ก็เหมือนกัน कै้รวบกัน

ประเทศสิงคโปร์ कै้มีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นะ कै้คิดว่าประเทศ สิงคโปร์มัน कै้เล็กนิตเดียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้ ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวบได้ เพราะคนในนี้โลกนี้ มันคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโน เราสามารถรวบได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ कै้ถึงพากันตั้งบ่อนคาสีโน จะเรียกบ่อนคาสีโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้ มันคืออันเดียวกัน

ให้เรารู้เข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่า เราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสีโน นำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสตราทุกศาสนา कै้มายกเลิกบ่อนคาสีโน มายกเลิกอบายมุขอบายภูมิ ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าเรารู้เข้าใจ ทุกอย่างนะไม่มีปัญหา ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

การประพาศติการปฏิบัติมันเป็นไฟต์นะ มันเป็นการชิงแชมป์ระหว่างโลกธรรม  
กับโลกุตตระธรรมนะ

ให้มนุษย์ทั้งหลายรู้เข้าใจว่า ความถูกต้องนั้นคือความเป็นประภัสสร  
ความเป็นประภัสสรคือพระนิพพาน พระนิพพานคือบ้านของเรานะ

สิ่งที่สัญจรไปมา ผ่านไปมาไม่ใช่บ้านของเรานะ

-----